

Številka: 007-21/2014/9

Datum: 24.4.2015

Generalni sekretariat Vlade RS

gp.gs@gov.si

ZADEVA: Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o referendumu in o ljudski iniciativi (EVA: 2015-3130-0020) – odziv Informacijskega pooblaščenca

ZVEZA: dopis Ministrstva za notranje zadeve št. 007-162/2015/8 (11-08) z dne 17. 4. 2015 in dopis Ministrstva za javno upravo št. 007-98/2015/22 z dne 20. 4. 2015

Spoštovani,

Informacijski pooblaščenec (v nadaljevanju: IP) je po elektronski pošti prejel pripombe Ministrstva za notranje zadeve (v nadaljevanju: MNZ) št. 007-162/2015/8 (11-08) z dne 17. 4. 2015 na Vladno gradivo predloga Zakona o referendumu in ljudski iniciativi in odziv Ministrstva za javno upravo (v nadaljevanju: MJU) št. 007-98/2015/22 z dne 20. 4. 2015 na te pripombe MNZ. Ker se pripombe MNZ in odziv MJU na te pripombe nanašajo na materijo varstva osebnih podatkov in ker se MNZ neposredno sklicuje na mnenje IP, ki naj bi ga MJU s predlogom Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o referendumu in ljudski iniciativi (v nadaljevanju: predlog zakona) neustrezno upošteval, se IP odziva na pripombe MNZ in odziv MJU.

IP pojasnjuje, da je v zvezi s predlogom zakona podal dvoje mnenj, ki sta javno objavljeni in prosto dostopni na spletni strani IP: najprej mnenje št. 007-21/2014/4 z dne 15. 1. 2015¹, potem pa na prejet dopolnjen predlog zakona še mnenje št. 007-21/2014/6 z dne 23. 3. 2015². IP kasneje v postopku priprave predloga zakona ni sodeloval. **Pri podaji citiranih dveh mnenj je IP izhajal iz predloženega gradiva in veljavne zakonodaje.** Iz dodatnega odgovora MNZ št. 007-162/2015/10 (11-08) z dne 21. 4. 2015, v katerem MNZ pojasnjuje obstoječe dejansko stanje evidentiranja danih podpor neposredno v evidenci volilne pravice, jasno izhaja razlog, ki je pripeljal do neskladnosti med stališči MNZ, MJU in IP – **gre za različna tolmačenja veljavnega četrtega odstavka 16.b člena ZRLI oziroma odstopanje obstoječega dejanskega stanja od veljavne normative ureditve.**

Veljavni četrti odstavek 16.b člena Zakona o referendumu in ljudski iniciativi (Ur. l. RS, št. 26/07-UPB2; v nadaljevanju: ZRLI), na katerega se sklicuje tudi MNZ v svojem dodatnem odgovoru, namreč določa, da organi iz drugega odstavka 16.b člena³ vodijo **posebno evidenco potrjenih obrazcev**, oddanih osebno in v elektronski obliki. Na drugi strani veljavni drugi odstavek 4. člena Zakona o evidenci volilne pravice (Ur. l. RS, št. 98/13; v nadaljevanju: ZEVp-2) natančno določa vsebino evidence volilne pravice. V evidenci volilne pravice se obdelujejo podatki o:

1. osebnem imenu;
2. EMŠU, datumu rojstva in spolu;
3. državljanstvu;
4. stalnem prebivališču oziroma za državljane Evropske unije tudi začasem prebivališču;
5. naslovu za uresničevanje volilne pravice;
6. potrdilu o prijavi prebivanja oziroma dovoljenju za stalno prebivanje;
7. odvzemu volilne pravice oziroma omejitvah pri uresničevanju volilne pravice;
8. volilni pravici državljana Evropske unije in njenem prenehanju;
9. prenehanju volilne pravice državljana Republike Slovenije za volitve v Evropski parlament v Republiki Sloveniji;
10. volilni pravici državljanov Republike Slovenije, pripadnikov avtohtone italijanske oziroma madžarske narodne skupnosti;

¹ Dostopno na povezavi: https://www.ip-rs.si/fileadmin/user_upload/Pdf/pripombe/Zakon_o_referendumu_in_o_ljudski_iniciativi.pdf__januar_2015.pdf.

² Dostopno na povezavi: https://www.ip-rs.si/fileadmin/user_upload/Pdf/pripombe/Zakon_o_referendumu_in_o_ljudski_iniciativi.pdf__marec_2015.pdf.

³ Drugi odstavek 16.b člena navaja naslednje organe: pristojni organi, ki vodijo evidenco volilne pravice, upravne enote in informatizirane sprejemne pisarne.

11. volilni pravici državljanov Republike Slovenije, pripadnikov romske skupnosti;
12. načinu uresničevanja volilne pravice;
13. datumu izdaje in vrsti izdane volilne karte;
14. naslovu za pošiljanje volilne karte;
15. neuspešno vročeni volilni karti, poslani po pošti v tujino.

V citiranem taksativnem naboru osebnih podatkov, ki se smejo hraniti v evidenci volilne pravice, torej ni podatka o dani podpori volivca po 16.b členu ZRLI oziroma 59. členu ZRLI⁴. Ker je IP pri izdelavi svojega mnenja na predložen predlog zakona izhajal iz predpostavke, da je dejansko stanje usklajeno z zakonskim, je torej predpostavil, da se trenutno podatek o izraženi podpori ne hrani neposredno v evidenci volilne pravice. Poleg tega namen zbiranja in nadaljnje obdelave osebnih podatkov v evidenci volilne pravice kot izhaja iz ZEVP-2 ni enak namenu, ki ga zasleduje beleženje podatka o izraženi podpori volivca neposredno v evidenci volilne pravice po predlogu zakona. IP poudarja, da se v delu, ki se nanaša na varstvo osebnih podatkov, povsem strinja s stališčem in argumentacijo, ki jo je MJU podal v obrazložitvi predloga zakona in tudi svojem odzivu na pripombe MNZ.

IP je v svojem prvem mnenju podal tudi pomisleke o ustreznosti hrambe podatkov o izraženi podpori volivca neposredno v evidenci volilne pravice z vidika varstva političnih pravic, vendar z vidika varstva osebnih podatkov ni videl večjih težav pri takšni (novi!) normativni ureditvi, če se takšno evidentiranje ustrezno uredi – t. j. z zakonom, po opravljenem testu sorazmernosti tega posega v ustavno pravico posameznikov po 38. členu Ustave RS, ki vključuje tudi določitev ustreznega (t. j. vezanega na namen) roka hrambe osebnih podatkov. Je pa IP, kot že navedeno, pri podaji mnenja izhajal iz tega, da gre za novo ureditev, ki pa očitno, glede na navedbe MNZ, že dejansko deluje v praksi in gre pri obravnavanem predlogu zakona (zgolj) za sanacijo obstoječega nezakonitega dejanskega stanja.

Nastala situacija nedvomno zahteva ustavnoskladno rešitev, pri čemer so tudi nekateri pomisleki MNZ povsem utemeljeni (zlasti pomislek o dolžini roka hrambe podatka o izraženi podpori volivca in možnosti blokiranja dostopa do podatkov namesto njihovega nepovratnega uničenja). Tudi opisan režim dostopnih pravic do zapisa podatka o izraženi podpori volivca in zavarovanje osebnih podatkov v evidenci volilne pravice se na prvi pogled zdi z vidika varstva osebnih podatkov ustrezen. Ostaja pa **dejstvo, da po trenutno veljavni zakonodaji, sploh ni pravne podlage za vodenje podatka o izraženi podpori volivcev neposredno v evidenci volilne pravice (ampak le v posebni evidenci potrjenih obrazcev po 16/IV členu ZRLI), pri čemer so predpisane globe za nezakonito obdelavo osebnih podatkov bistveno višje od 20.000 evrov**⁵.

V skladu z navedenim IP predlaga, da se predlagani novi deveti odstavek 16.b člena ZRLI (11. člen predloga zakona) glasi:

»Podatek o podpori, dani s strani posameznega volivca, se lahko iz evidence volilne pravice posreduje na zahtevo volivca, ki lahko pridobi le podatek o podpori, ki se vodi o njem, ali na zahtevo sodišča. Podatki o dani podpori se v evidenci volilne pravice po objavi odločitve iz 53.b člena tega zakona, kadar referendum ni izveden, pa po šestih mesecih od objave zakona, glede katerega so se izvajali postopki za razpis referenduma, v Uradnem listu RS, blokirajo in po poteku 10 let od vpisa nepovratno izbrišejo. Dostop do blokiranih podatkov je dovoljen le pristojnim državnim organom zaradi preiskovanja storitve kaznivega dejanja, katerega storilec se preganja po uradni dolžnosti, ali v drugih primerih, ki so povezani z zagotavljanjem nacionalne varnosti ali ustavne ureditve in so določeni z zakonom.«. Predlagani rok hrambe 10 let od vpisa podatka je vezan na absolutni zastaralni rok pregona kaznivih dejanj zoper volilno pravico in volitve⁶.

S spoštovanjem,

Informacijski pooblaščenec
Mojca Prelesnik, univ.dipl.prav.,
pooblaščenka

⁴ Določba 59. člena ZRLI sicer res neustrezno napotuje na peti odstavek 13. člena ZRLI, ki sploh ne obstaja več.

⁵ Ob tem opozarjamo zlasti na prakso Vrhovnega sodišča, ki sledi načelu »toliko prekrškov, kot je oškodovancev« oziroma principu »toliko prekrškov, kot je posameznikov, katerih osebni podatki so bili obdelani nezakonito«.

⁶ Kljub temu, da se za volitve in glasovanje po KZ-1 štejejo le volitve predsednika republike, poslancev državnega zbora, članov državnega sveta, poslancev evropskega parlamenta, lokalne ali pokrajinske volitve ter zakonodajni referendum in drugi z ustavo predpisani referendum, gre za tista kazniva dejanja v zvezi s katerimi bi najverjetneje lahko prišlo kazenskega pregona, zaradi katerega bi bili potrebni podatki o izraženi podpori volivca k predlogu zakonodajnega referenduma oziroma zakona.